

Väčšina školských zariadení v ťažkej situácii

Regionálne školstvo na Slovensku prechádza v posledných rokoch obrovskými zmenami. Mení sa chápanie poslania školstva ako celku a rozdeľuje sa na štátom garantované vzdelávanie, ktoré zabezpečujú základné a stredné školy. Na ostatné zložky, ako sú materské školy, školské kluby detí, školské stravovanie, základné umelecké školy a centrá voľného času štát iba prispieva a necháva obciam a mestám na rozhodnutie, či ich dofinancujú z vlastných zdrojov alebo okliešťa ich činnosť. Obce a mestá – zriaďovatelia – vedia, že budúcnosť patrí vzdelanej mládeži, preto by veľmi radi „míňali“ na školy a školské zariadenia, keby mali z čoho, lenže ich rozpočty sú také napäté, že stále ťažšie zvládajú štátom pridelené kompetencie, ku ktorým nedostávajú potrebné financie.

Tieto skutočnosti sa odzrkadľujú aj na šahanskom školstve. Kým vzdelávanie na základných školách nie je ohrozené, štátom poskytované financie plne pokrývajú ich celoročné náklady, o ostatných zariadeniach to isté nemôžeme povedať. Najviac ohrozené sú malé škôlky, v ktorých sa nedá zabezpečiť celodenná prevádzka pri počtoch detí okolo 10. V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šahy sa to týka materských škôl v prímestských častiach, preto sa ich činnosť od ďalšieho školského roka po dohode s rodičmi skráti na poldennú prevádzku. Je to stále lepšie riešenie, ako škôlky zrušiť a deti nosiť denne do mesta. Niektoré by určite vyrastali bez predškolskej výchovy, čo

by nesporne ovplyvnilo ich neskoršie prospievanie v škole.

Ďalšia kritická oblasť je pobeďňajšia starostlivosť o žiakov I. stupňa základných škôl, ktorá sa zabezpečuje formou školských klubov detí. Pre hrozivý nedostatok financií budú riaditelia škôl nútení zrušiť úväzky vychovávateľiek, ktoré sa potom doplnia vyučovaním výchovných predmetov v ročníkoch 1–4.

Mení sa aj spôsob financovania záujmovej činnosti mládeže. Od ďalšieho školského roku sa zavádza tzv. poukazový systém, v rámci ktorého bude štát prispievať ročne tisíc korunami na každého žiaka, o ktorých sa môže rodič rozhodnúť, kam ich „investuje“. Môžu to byť rôzne krúžkové aktivity, ale aj školské kluby detí, základná umelecká škola alebo centrum voľného času. Predpokladá sa, že kým tieto poukazy budú vystavovať riaditelia základných škôl, budú sa snažiť o to, aby aj ostali na školách. Táto skutočnosť môže vážne ohroziť existenciu centra voľného času.

Koľko rôznych oblastí školstva, toľko problémov čaká na vyriešenie. A to som ešte nespomenula zatekajúce strechy, kvapkajúce vodovodné kohútiky a mizernú finančnú situáciu rodičov, čo rovnako ohrozuje nerušenú prípravu našich detí na dospelosť. Na mestskom úrade pracuje celý odborný tím na tom, aby odstraňoval nedostatky, plátal medzery vo financovaní, aby zabezpečil plynulý chod škôl a školských zariadení.

PaedDr. Adriana Kolevová

Snažíme sa o skvalitnenie a rozšírenie lekárskej starostlivosti

Obyvateľstvo Šahanska je charakteristické niekoľkými vlastnosťami, okrem iného, žiaľ, vysokou chorobnosťou. Je to podmienené životným štýlom, vyšším priemerným vekom a zrejme aj ťažšou dostupnosťou niektorých špecializovaných zdravotníckych služieb. Obyvatelia regiónu musia cestovať za lekármi špecialistami, ako je napr. reumatológ, krčný lekár, špecialista na nedoslýchavosť alebo lekár na liečbu dlhodobej bolesti. Cestujú do väčších miest /Levice, Nitra, Bratislava, Banská Bystrica či Nové Zámky/. Je to náročné časovo, finančne a u chorých ľudí samotné cestovanie ďalej zhoršuje ich zdravotný stav.

Po vysvetlení skutočností Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky /MZ SR/ uznalo potrebu vybudovať niektoré špecializované ambulancie v šahanskom regióne a zaradilo špecializované ambulancie spoločnosti **COR, s. r. o.** do siete zdravotníckych zariadení. Jedná sa o nasledovné ambulancie: **reumatologická, neurologická, chronickej bolesti /algeziologická/, ušno-nosno-krčná, kardiologická a interná ambulancia.**

Nakoľko MZ SR zaradilo uvedené ambulancie do siete zdravotných zariadení, zdravotná starostlivosť sa v nich poskytuje bezplatne. Pacient sa preukazuje zdravotnou kartou, podobne ako v iných /štátnych/ zdravotných zariadeniach.

Zámerom spoločnosti **COR** je poskytovanie špecializovanej lekárskej starostlivosti v uvedených ambulanciách na vysokej odbornej úrovni a uspokojenie potrieb občanov. V ambulanciách budú ordinovať aj uznávaní odborníci, za ktorými občania doteraz museli cestovať. Pracoviská budú úzko spolupracovať so šahanskou nemocnicou.

Tým, že MZ SR zaradilo uvedené ambulancie do siete zdravotných zariadení, z rozpočtu zdravotných poisťovní im prideliť aj určité finančné prostriedky. Týmto peniazmi sa navýši rozpočet v regióne, v žiadnom prípade sa tým nič neberie šahanskej nemocnici.

Ak zvážime, že nie všetky stavy a ochorenia sa dajú zvládnuť ambulantne, ale je nutná hospitalizácia, je činnosť spoločnosti **COR** jednoznačným prínosom aj pre nemocnicu. Je to podobne s rozborom krvi a moču, ako aj s rtg vyšetreniami. Pre pacienta to znamená pohodlnejšie, rýchlejšie a hlavne **bezplatné** vybavenie v miestnej bydlisku.

Predstavitel'mi spoločnosti sú: **MUDr. Peter Šomló, N.Y.Ac.Sc., MUDr. Beata Šomlóová, MUDr. Ferdinand Sasváry, PhD.**

Snahou predstaviteľov spoločnosti je skvalitniť lekársku starostlivosť v odbore interné lekárstvo a jeho pododboroch. Zabezpečiť efektívnu a pre pacienta užitočnú spoluprácu lekárov-odborníkov.

Ferdinand Sasváry

Normálne?

Končiaci stredoškólači už opustili svoje školy. Úspešne či menej úspešne preukázali svoju pripravenosť na maturitných skúškach. Vstupujú do života.

Život. Aké krásne to slovo. Obsahuje všetko: minulosť, súčasnosť, budúcnosť, možnosti, nádej, vieru, dôveru, ale pre viacerých má úplne iný význam. Dnes sa s ním spája skôr hľadanie si cesty, uplatnenie sa, bezvýhľadnosť a neistota. Hlavne ak sa pozrieme na neružový stav nášho hospodárstva. Oblbujeme mladých, aby sa učili, aby to dokázali niekam dotiahnuť, aby si vytyčovali veľké ciele – a prvá vec, čím sa v živote stretnú, je práve ich vek.

„Si mladý, nemáš dostatok skúsenosti, počkaj si trochu!“ Pýtam sa, kde má ten mladý získať prax, keď ho odšadiaľ vyhánajú pre jej nedostatok? Štát za nich potom „štedro“ vyrieši problém: ak sa nevedia zamestnať, rodičia ich musia vyživovať do dovŕšenia 25 rokov! Toto by nedokázal „lepšie“ vymyslieť ani kráľ Šalamún či Matej, už i z toho dôvodu, že je to skôr pilátske riešenie. Zaväzujeme mládež na povinnú školskú dochádzku, a keď sa im skončí, nech sa o nich starajú rodičia. Rad-radom zatvárajú menšie školy pre malý počet žiakov, ale po príčinách nikto nepátra. Ten končiaci žiak predsa prezradí mladším

žiakom, čo získal svojimi štúdiami, a tí, chudáci, pravdaže, nebudú makať. Študijné priemery sú stále horšie /čest' výnimkám!/, lebo jediným cieľom je iba ukončiť školu, mať o tom vysvedčenie. Samé jedničky či samé štvorky, to je úplne jedno, len aby to mali za sebou. Učil si sa, zaplatil si za to dosť, nech sa o teba namiesto štátu stará matka a otec!

Maturitné skúšky sú už minulosťou, maturanti vstúpili do života. O všetkom, čo sa nám javí realisticky, vravíme, že zavaňa životom. Keby tento život niečím zavaňal, pripomínalo by nám to niečo úplne iné!

Július Belányi